

**Opinia ornitologiczna i chiropterologiczna z
zaleceniami kompensacji przyrodniczej na
potrzeby termomodernizacji budynku przy
ul. Bolesława Chrobrego 7 - 9 w Złocięncu**

Wykonane przez Firmę Milvus Szymon Wójcik

Złocieniec, lipiec 2018 r.

Metodyka badań ptaków

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji ptaków zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 19.07.2018 r. w godz. 21:00 - 22:00, 20.07.2018 r. godz. 4:30-5:00. W obserwacjach skupiono się głównie na wykryciu jerzyka *Apus apus* w godzinach wieczornych i po zachodzie słońca, a także rano po powrocie jerzyka z żerowania również poza miastem około 1-2 godziny po wschodzie słońca. W godzinach porannych również kontrolowano budynki pod kątem gniazdowania wróbla, oknówki, a także kawki, której terytorialne osobniki dała można stwierdzić w lipcu w miejscu gniazdowania.

Dokonano oceny liczebność ptaków zasiedlających budynki tj. kawka *Corvus monedula*, gołąb miejski *Columba livia forma urbana*, szpak *Sturnus vulgaris*, wróbel *Passer domesticus*, mazurek *Passer montanus*, sikory *Parus sp.*, pustułka *Falco tinnunculus*, kopciuszek *Phoenicurus ochruros* ze szczególnym uwzględnieniem jerzyka *Apus apus* na podstawie:

- gniazdowania ptaków
- aktywności ptaków wokół budynku oraz wlatywania do gniazd w szczelinach ścian
- ilości i wielkości szczelin wlotowych i stanu stropodachu, ścian oraz blachy na ścianie szczytowej
- śladów działalności ptaków (odchody, fragmenty gniazd)

Istotnym kryterium była wiedza autora dotycząca występowania gatunków w innych podobnych badanych przez niego budynkach w sezonie lęgowym. Autor wykorzystał m.in. wiedzę własną zgromadzoną podczas wykonywania „Inwentaryzacji jerzyka w Jaworznie w latach 2008-2010” (dane z ponad 150 budynków) oraz opinii ornitologicznych i chiropterologicznych wykonywanych na potrzeby termomodernizacji (ponad 330 budynków) w latach 2008-2018 w około 30 innych miastach. Zgromadzone dane na temat konstrukcji budynków, obecności szczelin i nisz lub ich braku, rodzaju stropodachu etc. są bazą pozwalającą na dobrą ocenę potencjalnego gniazdowania ptaków w sezonie i poza sezonem lęgowym w budowlach różnego rodzaju.

Wnioski:

Budynek posiadający 3 kondygnacje ze strychem. Ptaki zasiedlają szczeliny między drewnianym podbiciem okapu oraz narożniki budynku na łączeniu ze ścianą (od wschodu). Pomimo obecności podobnych ubytków w drewnianym podbiciu okapu od zachodu, ściana ta nie jest zasiedlona przez ptaki.

Gatunki gniazdujące:

- jerzyk *Apus apus* – 5 par ptaków. Gniazdowanie od wschodu w szczelinach oznaczonych na zdjęciach.

Metodyka badań nietoperzy:

Wizję terenową mającą na celu ocenę populacji nietoperzy zasiedlających niniejszy budynek wykonał Szymon Wójcik dn. 19.07.2018 r. w godz. 21:00 - 22:00. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Prowadzono nasłuchy za pomocą detektora ultrasonicznego AnaBat SD2 oraz obserwacje wizualne. Gatunki nietoperzy występujące w Polsce są często związane z obiektami pochodzenia antropogenicznego. Budynki zajmowane są najczęściej przez pojedyncze osobniki oraz rzadziej przez niewielkie kolonie rozrodcze. Miejscami zasiedlanymi przez te ssaki są: stropodach, szczeliny pod parapetami, strych, a także piwnice. Podczas prac ociepleniowych może dojść do zamknięcia wlotów do miejsc gniazdowania, co skutkuje utratą siedliska i porzuceniem siedliska przez nietoperze w kolejnym sezonie rozrodczym.

Wnioski:

Warunki atmosferyczne na potrzeby badań nietoperzy, uwzględniając porę roku były bardzo dobre (temp. 19 °C, bezwietrznie). Nie odnotowano żerowania nietoperzy wokół budynku, ani też wylotu z budynku.

Metody kompensacji dla nietoperzy:

W niniejszym przypadku ze względu na brak stwierdzeń nie zalecono kompensacji w postaci budek podtynkowych dla nietoperzy.

Metody kompensacji dla ptaków:

Zalecono wywieszenie:

- 6 budek dla jerzyka *Apus apus* od strony północnej na ścianie szczytowej budynku. Umieszczenie budek dla jerzyka pokazano na zdjęciach. Idealnym rozwiązaniem jest

wkomponowanie budek dla jerzyka w styropian tak, aby nie wystawały one ze ściany, a widoczna była jedynie szczelina wlotowa. Wykluczy to późniejsze zacieki wokół budki, niszczenie elewacji, przedostawanie się wilgoci do wewnątrz i gnicie samej budki. Jest to wspólna kompensacja dla wróbla i jerzyka.

Harmonogram prac ociepleniowych:

Należy zastosować się do następujących zaleceń:

Jeśli planujemy prowadzić ocieplanie w kolejnych latach, to w okresie 15 sierpnia 2018 do końca lutego kolejnego roku należy zamknąć szczeliny oznaczone na zdjęciach i prewencyjnie wszystkie szczeliny i ubytki na ścianie szczytowej oraz w obrębie drewnianego podbicia.

Jeśli nie zostaną wykonane niniejsze prace, możemy mieć pewność, że w okresie maj-lipiec budynek będzie zasiedlony przez jerzyka. Należy wówczas wykluczyć z prac remontowych ścianę wschodnią do momentu opuszczenia gniazd przez ptaki. Zalecenia te należy spełnić w sytuacji, gdyby prace ociepleniowe prowadzone były w okresie 1 marzec – 15 sierpień. Podobne zalecenia obowiązują również, gdyby prace prowadzone były w latach późniejszych.

Zalecenia w przypadku nietoperzy są podobne jak podane dla ptaków. Jeśli w trakcie rozpoczęcia prac zostanie stwierdzona obecność nietoperzy w budynku należy pozostawić wolną przestrzeń w promieniu 2 metrów od wlotu do końca sezonu rozrodczego (umownie do końca lipca). W sierpniu jednak należy sprawdzić, czy nietoperze nie przebywają jeszcze w budynku, gdyż może to mieć miejsce do października. Nietoperze mogą również zasiedlić budynek po sezonie rozrodczym przebywając w nim do jesieni.

Dokumentacja fotograficzna:

Fot.1. Widok budynku od strony pd-wsch. Oznaczono miejsca gniazdowania jerzyka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.2. Widok budynku od strony zachodniej (aut. Szymon Wójcik).

Fot.3. Widok budynku od strony pn-wsch (aut. Szymon Wójcik).

Fot.4. Część stropowa z ubytkami; miejsce gniazdowania jerzyka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.5. Część stropowa z ubytkami; miejsce gniazdowania jerzyka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.6. Część stropowa z ubytkami; miejsce gniazdowania jerzyka (aut. Szymon Wójcik).

Fot.7. Jerzyk przy ścianie szczytowej od wschodu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.8. Jerzyki przy ścianie szczytowej od wschodu (aut. Szymon Wójcik).

Fot.9. Zalecane miejsce montażu 6 budek dla jerzyka na ścianie północnej (aut. Szymon Wójcik).

Firma Milvus – Szymon Wójcik

Nawsie Kołaczyckie 29

38-213 Kołaczyce

NIP: 685 214 56 66

www.ornitolog-opinie.eu

e-mail: milvus@vp.pl

kom. 609 888 003